

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

5. juuli 2018*

Eelotsusetaotlus – Määrus (EL) nr 604/2013 – Liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi määramine – Artiklid 17, 18, 23 ja 24 – Liikmesriigis pooleli olev eelnev rahvusvahelise kaitse andmise menetlus – Teises liikmesriigis esitatud uus taotlus – Tagasivõtmispalve puudumine selleks ette nähtud tähtaegade jooksul – Asjaomase isiku üleandmine kriminaalmenetluse läbiviimiseks

Kohtuasjas C-213/17,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Rechtbank Den Haagi, zittingsplaats Amsterdam (Haagi esimese astme kohus, Amsterdami kohtumaja, Madalmaad) 20. aprilli 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. aprillil 2017, menetluses

X

versus

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen (ettekandja), kohtunikud J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby ja M. Vilaras,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikku menetlust ja 1. veebruari 2018. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- X, esindajad: *advocaat* I. J. M. Oomen ja *advocaat* F. L. M. van Haren,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman, M. A. M. de Ree, M. L. Noort ja J. Langer,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja R. Kanitz,
- Ungari valitsus, esindajad: M. Z. Fehér, G. Koós ja G. Tornyai,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Condou-Durande ja G. Wils,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

olles 13. juuni 2018. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT 2013, L 180, lk 31; edaspidi „Dublini III määrus“), artikli 17 lõike 1, artikli 18 lõike 2, artikli 23 lõike 3 ja artikli 24 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Pakistani kodaniku Xi ja Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (julgeoleku- ja justiitsasjade riigisekretär, Madalmaad) (edaspidi „riigisekretär“) vahelises kohtuvaidluses riigisekretäri otsuste üle, millega antakse korraldus anda X üle Itaaliale, kohustatakse teda Madalmaadest viivitamatult lahkuma ja lükatakse tagasi ajutise elamisloa taotlus, mille X esitas varjupaigaõiguse alusel.

Õiguslik raamistik

Määrus nr 1560/2003

- 3 Komisjoni 2. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1560/2003 (millega kehtestatakse üksikasjalikud rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (ELT 2003, L 222, lk 3; ELT erivaljaanne 19/06, lk 200) (muudetud komisjoni 30. jaanuari 2014. aasta rakendusemäärusega (EL) nr 118/2014 (ELT 2014, L 39, lk 1)) (edaspidi „määrus nr 1560/2003“) II lisa koosneb Dublini III määruse rakendamiseks vajalikest otsuste ja kaudsete tõendite loenditest.
- 4 Selle määruse III lisas on „[s]tandardvorm tagasivõtmispalve esitamiseks“.

Dublini III määrus

- 5 Dublini III määruse põhjendused 4 ja 5 on sõnastatud järgmiselt:
„(4) Tampere kohtumise järeldustes tõdetakse [...], et Euroopa ühine varjupaigasüsteem peaks lühiajaliselt hõlmama selget ja toimivat menetlust varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi määramiseks.
(5) Selline menetlus peaks põhinema liikmesriikide ja asjaomaste isikute seisukohast erapooletutel ja õiglastel alustel. Eelkõige peaks see võimaldama kiiresti määrata vastutav liikmesriik, et tagada tegelik juurdepääs rahvusvahelise kaitse andmise menetlusele ja mitte seada ohtu rahvusvahelise kaitse taotluste kiire menetlemise eesmärgi.“
- 6 Määruse artikli 17 lõikes 1 on ette nähtud:
„Erandina artikli 3 lõikest 1 võib iga liikmesriik otsustada läbi vaadata rahvusvahelise kaitse taotluse, mille on talle esitanud kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, isegi kui käesolevas määruses sätestatud kriteeriumide kohaselt ei vastuta ta selle läbivaatamise eest.“

See liikmesriik, kes otsustas käesoleva lõike alusel vaadata läbi rahvusvahelise kaitse taotluse, muutub vastutavaks liikmesriigiks ja võtab endale sellise vastutusega seotud kohustused. [...]

[...]“

7 Nimetatud määruse artikkel 18 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesoleva määruse kohaselt vastutav liikmesriik on kohustatud:

[...]

- b) võtma artiklites 23, 24, 25 ja 29 sätestatud tingimustel tagasi taotleja, kelle taotlus on läbivaatamisel ja kes on esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi territooriumil;
- c) võtma artiklites 23, 24, 25 ja 29 sätestatud tingimustel tagasi kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku, kes on läbivaatamise käigus taotluse tagasi võtnud ja esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi territooriumil;
- d) võtma artiklites 23, 24, 25 ja 29 sätestatud tingimustel tagasi kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku, kelle taotlus on tagasi lükatud ja kes on esitanud taotluse mõnes muus liikmesriigis või kes viibib elamisloata mõne muu liikmesriigi territooriumil.

2. Lõike 1 punktide a ja b reguleerimisalasse jäävatel juhtudel vaatab vastutav liikmesriik taotleja esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbi või viib selle läbivaatamise lõpule.

[...]

Lõike 1 punkti d reguleerimisalasse jäävatel juhtudel, kui taotlus on tagasi lükatud üksnes esimeses astmes, tagab vastutav liikmesriik selle, et asjaomasel isikul on võimalus või oli võimalus kasutada tõhusat õiguskaitsevahendit vastavalt [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta] direktiivi 2013/32/EL [rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60)] artiklile 46.“

8 Sama määruse artikli 23 lõigetes 1–3 on ette nähtud:

„1. Kui liikmesriik, kus artikli 18 lõike 1 punktis b, c või d osutatud isik esitas uue rahvusvahelise kaitse taotluse, leiab, et artikli 20 lõike 5 ja artikli 18 lõike 1 punkti b, c või d kohaselt on vastutav mõni muu liikmesriik, võib ta paluda sellisel liikmesriigil taotleja tagasi võtta.

2. Tagasivõtmispalve esitatakse võimalikult kiiresti ja igal juhul kahe kuu jooksul [...] Eurodaci kokkulangevuse teate saamisest.

Kui tagasivõtmispalve tugineb muudele tõenditele kui Eurodac-süsteemist saadud andmed, tuleb need saata palve saajaks olevale liikmesriigile kolme kuu jooksul pärast rahvusvahelise kaitse taotluse esitamist artikli 20 lõikes 2 määratletud tähenduses.

3. Kui tagasivõtmispalvet ei esitata lõikes 2 sätestatud ajavahemiku jooksul, vastutab rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest liikmesriik, kus taotlus esitati.“

9 Dublini III määruse artiklis 24 on sätestatud:

„1. Kui liikmesriik, mille territooriumil artikli 18 lõike 1 punktis b, c või d osutatud isik viib ilma elamisloata ning kui uut rahvusvahelise kaitse taotlust ei ole esitatud, leiab, et artikli 20 lõike 5 ja artikli 18 lõike 1 punkti b, c või d kohaselt on vastutav mõni teine liikmesriik, võib ta paluda sellel teisel liikmesriigil taotleja tagasi võtta.

[...]

5. Palve artikli 18 lõike 1 punktis b, c või d osutatud isiku tagasivõtmiseks esitatakse tüüpvormil ja sellele lisatakse artikli 22 lõikes 3 nimetatud kahes loendis kirjeldatud otsesed või kaudsed tõendid ja/või asjakohased osad isiku avaldusest, mis võimaldavad palve saajaks oleva liikmesriigi asutustel kindlaks teha, kas ta on käesolevas määruses sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav.

Komisjon koostab rakendusaktide abil vastavalt artikli 22 lõike 3 punktides a ja b sätestatud kriteeriumidele kaks loendit asjakohaste otsuste ja kaudsete tõendite kohta, vaatab seda regulaarselt läbi ning võtab vastu ühetaolised tingimused tagasivõtmispalvete koostamiseks ja esitamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

10 Määruse artikli 25 lõikes 1 on sätestatud:

„Palve saajaks olev liikmesriik kontrollib asjaolusid vastavalt vajadusele ja teeb asjaomase isiku tagasivõtmispalve suhtes otsuse võimalikult kiiresti ja igal juhul ühe kuu jooksul palve saamisest. Kui palve põhineb Eurodac-süsteemist saadud teabel, lüheneb see tähtaeg kahele nädalale.“

Direktiiv 2013/32

11 Direktiivi 2013/32 artikli 46 lõikes 1 on ette nähtud:

„Liikmesriigid tagavad, et taotlejal on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus seoses järgnevaga:

a) tema rahvusvahelise kaitse taotluse kohta tehtud otsus [...]“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 X esitas esimese rahvusvahelise kaitse taotluse Madalmaades 23. märtsil 2011. Riigisekretär lükkas 5. septembri 2011. aasta otsusega selle taotluse tagasi. Pädevad kohtud jätsid selle otsuse peale esitatud kaebused lõplikult rahuldamata.

13 X esitas 4. juunil 2014 Madalmaades teise rahvusvahelise kaitse taotluse. Riigisekretär lükkas 11. juuni 2014. aasta otsusega selle taotluse tagasi. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Haagi esimese astme kohus, Amsterdami kohtumaja, Madalmaad) jättis selle otsuse peale esitatud kaebuse 7. juulil 2014 rahuldamata. X esitas selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Raad van Statele ((Madalmaade riiginõukogu).

14 28. septembril 2014 lahkus X Madalmaadest, kus ta oli kahtlustatav seksuaalkuriteo toimepanemises.

15 23. oktoobril 2014 esitas X uue rahvusvahelise kaitse taotluse Itaalias.

16 30. jaanuaril 2015 täitsid Itaalia ametiasutused Euroopa vahistamismääruse ja andsid Xi üle Madalmaade ametiasutustele kriminaalmenetluse läbiviimiseks.

- 17 Kuna Eurodac-süsteemis teostatud otsing näitas, et huvitatud isik oli esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse Itaalias, esitas riigisekretär 5. märtsil 2015 Itaalia ametiasutustele palve võtta X tagasi Dublini III määruse artikli 18 lõike 1 punkti b ning artikli 23 lõike 2 alusel.
- 18 Kui Itaalia ametiasutused tagasivõtmispalvele ei vastanud, tegi riigisekretär 24. märtsil 2015 otsuse, millega andis korralduse anda X Itaaliale üle ja kohustas Xi viivitamatult Madalmaadest lahkuma.
- 19 Itaalia ametiasutused nõustusid 30. märtsil 2015 Xi puudutava tagasivõtmispalve täitma.
- 20 X esitas 1. aprillil 2015 kaebuse 24. märtsi 2015. aasta üleandmisotsuse peale ja palus Rechtbank Den Haagil, zittingsplaats Amsterdam (Haagi esimese astme kohus, Amsterdami kohtumaja) kohaldada esialgse õiguskaitse abinõud. See esialgse õiguskaitse taotlus rahuldati 21. aprilli 2015. aasta otsusega ning riigisekretäril keelati Xi Itaaliale üleandmine, kuni on möödunud neli nädalat alates Xi esitatud kaebuse kohta otsuse tegemisest.
- 21 X esitas 19. mail 2015 Madalmaades uue rahvusvahelise kaitse taotluse. Riigisekretär lükkas selle taotluse 21. mai 2015. aasta otsusega tagasi, sest leidis, et on juba tuvastatud, et Xi esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutab Itaalia Vabariik. X esitas selle otsuse peale kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule.
- 22 Raad van State (riiginõukogu) jättis 7. augustil 2015 rahuldamata Xi kaebuse Rechtbank Den Haagil, zittingsplaats Amsterdam (Haagi esimese astme kohus, Amsterdami kohtumaja) 7. juuli 2014. aasta kohtuotsuse peale, millega jäeti rahuldamata Xi esitatud teine rahvusvahelise kaitse taotlus.
- 23 30. novembril 2015 anti Xile teada, et tema suhtes algatatud kriminaalmenetlus on lõpetatud.
- 24 Nendel asjaoludel otsustas Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (Haagi esimese astme kohus, Amsterdami kohtumaja) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [Dublini III määruse] artikli 23 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et vastutus kaebaja poolt 23. oktoobril 2014. aastal Itaalias esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest on läinud üle Itaalia Vabariigile, kuigi esmajärjekorras oli vastutavaks liikmesriigiks Madalmaade Kuningriik, tulenevalt [...] rahvusvahelise kaitse taotlustest, mis olid eelnevalt esitatud selles liikmesriigis ning millest viimane oli Madalmaades kõnealusel ajal veel läbivaatamisel, kuna [...] Raad van State [(Madalmaade riiginõukogu)] ei olnud veel teinud otsust kaebaja poolt eelotsusetaotluse esitanud kohtu 7. juuli 2014. aasta otsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse kohta?
2. Kas [Dublini III määruse] artikli 18 lõikest 2 tuleneb, et rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise, mis oli Madalmaades veel pooleli 5. märtsil 2015, mil esitati palve võtta kaebaja tagasi, oleksid Madalmaade asutused pidanud viivitamatult pärast selle palve esitamist peatama ning pärast [selle määruse] artiklis 24 ette nähtud tähtaja lõppemist lõpetama, tühistades või muutes ära eelnevalt tehtud 11. juuni 2014. aasta otsuse, millega jäeti rahuldamata 4. juuni 2014. aasta varjupaigataotlus?
3. Kas juhul, kui teisele küsimusele tuleb vastata jaatavalt, ei ole vastutus kaebaja esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest läinud üle mitte Itaalia Vabariigile, vaid on jäänud Madalmaade asutustele, kuna vastustaja ei tühistanud ega muutnud 11. juuni 2014. aasta otsust?

4. Kas Madalmaade asutused on sellega, et nad ei teatanud, et Madalmaades oli teises varjupaigamenetluses esitatud apellatsioonkaebuse menetlemine veel [...] Raad van States [(Madalmaade riiginõukogu)] pooleli, rikkunud [Dublini III määruse] artikli 24 lõikest 5 tulenevat kohustust anda Itaalia asutustele teavet, mis võimaldab Itaalia asutustel kindlaks teha, kas Itaalia on käesolevas määruses sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav?
5. Kas juhul, kui neljandale küsimusele tuleb vastata jaatavalt, on kohustuse rikkumise tulemuseks, et vastutus kaebaja rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest ei läinud üle mitte Itaalia Vabariigile, vaid on jäänud Madalmaade asutustele?
6. Kas juhul, kui vastutus ei jäänud Madalmaade Kuningriigile, oleksid Madalmaade asutused, võttes arvesse, et Itaalia Vabariik oli kriminaalmenetluse raames andnud taotleja üle Madalmaade Kuningriigile, pidanud [Dublini III määruse] artikli 17 lõike 1 alusel ja erandina selle määruse artikli 3 lõikest 1 läbi vaatama taotleja Itaalias esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse ega oleks seetõttu loogiliselt tohtinud kasutada [Dublini III määruse] artikli 24 lõikes 1 ette nähtud õigust paluda Itaalia asutustel kaebaja tagasi võtta?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

25. Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas Dublini III määruse artikli 23 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et uue rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutab liikmesriik, kellele see taotlus esitati, kui see liikmesriik ei esita tagasivõtmispalvet mainitud määruse artikli 23 lõikes 2 määratud tähtaegade jooksul, samas kui varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest oli vastutav teine liikmesriik ja nimetatud tähtaegade lõppemise ajal oli viimati nimetatud liikmesriigi kohtus pooleli menetlus, milles lahendati neist rahvusvahelise kaitse taotlustest ühe peale esitatud kaebust.
26. Sellele küsimusele vastamiseks tuleb arvesse võtta mitte ainult viidatud sätte sõnastust, vaid ka selle konteksti ja määruse, millesse see säte kuulub, üldist ülesehitust ning sellega taotletavad eesmärged.
27. Tagasivõtmismenetluse kohaldamisala on piiritletud Dublini III määruse artiklites 23 ja 24. Selle määruse artikli 23 lõikest 1 selgub, et see menetlus on muu hulgas kohaldatav selle määruse artikli 18 lõike 1 punktis d osutatud isikutele (vt selle kohta 5. aprilli 2017. aasta kohtumäärus Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, punktid 26 ja 27, ning 25. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, punktid 42 ja 43).
28. Viimati nimetatud sättes on silmas peetud eelkõige kolmanda riigi kodanikku või kodakondsuseta isikut, kelle rahvusvahelise kaitse taotlus on tagasi lükatud ja kes on esitanud teises liikmesriigis uue taotluse.
29. Dublini III määruse artikli 18 lõikest 2 tuleneb, et artikli 18 lõike 1 punkti d alla kuuluvad eelkõige juhtumid, kus „taotlus on tagasi lükatud üksnes esimeses astmes“.
30. Euroopa Liidu seadusandja on spetsiaalselt ette näinud, et sellisel juhul peab vastutav liikmesriik tagama, et asjasse puutuval isikul oleks või oleks olnud võimalus kasutada tõhusat õiguskaitsevahendit, nagu on ette nähtud direktiivi 2013/32 artiklis 46.

- 31 Kuna mainitud artiklis 46 on ette nähtud õigus kasutada tõhusat õiguskaitsevahendit menetleva ametiasutuse otsuse suhtes, tuleb asuda seisukohale, et Dublini III määruse artikli 18 lõike 1 punktis d on silmas peetud eelkõige juhtumeid, kus rahvusvahelise kaitse taotlus on tagasi lükatud selle ametiasutuse otsusega, mis ei ole veel muutunud lõplikuks.
- 32 Dublini III määruse artiklis 23 ette nähtud tagasivõtmismenetlus on seega kohaldatav kolmanda riigi kodaniku suhtes, kes on esitanud liikmesriigis uue rahvusvahelise kaitse taotluse, samas kui varem teises liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus on menetleva ametiasutuse otsusega tagasi lükatud, kuigi see otsus ei ole veel muutunud lõplikuks, sest selle peale on esitatud kaebus, mille menetlus on viimati nimetatud liikmesriigi kohtus pooleli.
- 33 Seetõttu oli sellises olukorras nagu põhikohtuasjas selle liikmesriigi ametiasutustel, kus uus taotlus esitati, võimalus esitada viidatud määruse artikli 23 lõike 1 alusel palve võtta asjasse puutuv isik tagasi.
- 34 Samas oli neil selle määruse artikli 23 lõike 2 alusel kohustus esitada see palve võimalikult kiiresti ja kindlasti selles sättes ette nähtud tähtaegade jooksul, nii et pärast nende tähtaegade möödumist sellist palvet enam nõuetekohaselt esitada ei saa (vt analoogia alusel 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, punkt 67).
- 35 Nii Dublini III määruse artikli 23 lõike 3 sõnastusest kui ka selle määruse üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest tuleneb, et nende tähtaegade möödumisel läheb vastutus automaatselt üle liikmesriigile, kus esitati uus rahvusvahelise kaitse taotlus (vt analoogia alusel 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, punkt 61, ja 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, punkt 30).
- 36 Vastutuse üleminekut ei takista asjaolu, et teine liikmesriik oli vastutav varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest, ja et mõlema tähtaja lõppemise ajal oli neist rahvusvahelise kaitse taotlustest ühe peale esitatud kaebuse menetlus selle liikmesriigi kohtus pooleli.
- 37 Selle kohta tuleb rõhutada, et määrates täpselt kindlaks Dublini III määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud tähtaegade lõppemise tagajärjed, nägi liidu seadusandja üheselt ette, et hiline mine, mis on tingitud liikmesriigist, kellele esitati uus rahvusvahelise kaitse taotlus, toob kaasa vastutuse ülemineku, ning seejuures ei piiranud liidu seadusandja selle eeskirja kohaldamist teatavate spetsiifiliste tagasivõtmismenetlustega ja liiati ei sidunud ta vastutuse üleminekut varem teises liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes toimuvate menetluste kulgemise üksikasjadega.
- 38 On tõsi, et selline lahendus võib viia selleni, et liikmesriik, kellele on esitatud uus rahvusvahelise kaitse taotlus, asub seda läbi vaatama, kuigi sama isiku esitatud teise rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamine on teises liikmesriigis pooleli või juba lõpule viidud.
- 39 See on aga liidu seadusandja tehtud valiku tagajärg, kuna liidu seadusandja on sellise vastutuse ülemineku üldiselt ette näinud olukordades, mis kuuluvad tagasivõtmismenetluste alla, samas kui kõnealuste menetluste kohaldamisalasse, mis tuleneb sama määruse artikli 18 lõike 1 punktidest b–d, kuuluvad eelkõige olukorrad, kus haldus- või kohtumenetlused on teises liikmesriigis pooleli või lõpule viidud.
- 40 Seetõttu tuleb esimesele küsimusele vastata, et Dublini III määruse artikli 23 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et uue rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutab liikmesriik, kellele see taotlus esitati, kui see liikmesriik ei esita tagasivõtmispalvet mainitud määruse artikli 23 lõikes 2 määratud tähtaegade jooksul, samas kui varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest oli vastutav teine liikmesriik ja nimetatud tähtaegade lõppemise ajal oli viimati nimetatud liikmesriigi kohtus pooleli menetlus, milles lahendati neist rahvusvahelise kaitse taotlustest ühe peale esitatud kaebust.

Teine küsimus

- 41 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas Dublini III määruse artikli 18 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriik esitab palve võtta tagasi kolmanda riigi kodanik, kes viibib tema territooriumil ilma elamisloata, peab see liikmesriik peatama varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse tagasi lükkamise otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamise ja hiljem, kui tagasivõtmispalve saanud liikmesriik palve rahuldab, selle läbivaatamise lõpetama.
- 42 Kuigi Dublini III määruse artikli 18 lõikes 2 on ette nähtud erinevad kohustused seoses käiguga, mis tuleb anda rahvusvahelise kaitse taotlusele olenevalt sellest, millisesse etappi asjaomane rahvusvahelise kaitse menetlus on jõudnud, on kõigi nende kohustuste eesmärk tagada rahvusvahelise kaitse menetluse jätkumine, ning need ei pane ühelegi liikmesriigile kohustust see menetlus peatada või katkestada.
- 43 Ühtlasi ei osuta miski selles sättes sellele, et selles ette nähtud kohustused oleks siduvad palve esitanud liikmesriigile. Artikli 18 üldisest ülesehitusest tuleneb hoopis, et nende kohustuste eesmärk on täpsustada kohtlemist, mis peab asjasse puutuvale isikule tagatama pärast seda, kui ta on teisele liikmesriigile üle antud.
- 44 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb Dublini III määruse artikli 18 lõiget 2 tõlgendada nii, et kui liikmesriik esitab palve võtta tagasi kolmanda riigi kodanik, kes viibib tema territooriumil ilma elamisloata, ei teki tal sellest tulenevalt kohustust peatada varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamine ega kohustust lõpetada see läbivaatamine juhul, kui tagasivõtmispalve saanud liikmesriik palve rahuldab.

Kolmas küsimus

- 45 Arvestades teisele küsimusele antud vastust, ei ole kolmandale küsimusele vaja vastata.

Neljas küsimus

- 46 Neljanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas Dublini III määruse artikli 24 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellises olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on liikmesriik, kes esitab selle määruse artikli 24 alusel tagasivõtmispalve, kohustatud pärast seda, kui palve saanud liikmesriik on selle määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud tähtjaid mööda lasknud, teavitama viimati nimetatud liikmesriigi ametiasutusi, et palve esitanud liikmesriigi kohtus on pooleli selles riigis varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse peale esitatud kaebuse menetlus.
- 47 Dublini III määruse artikli 24 lõikes 5 on ette nähtud, et tagasivõtmispalve esitatakse tüüpvormil ja sellele lisatakse artikli 22 lõikes 3 nimetatud kahes loendis kirjeldatud otsesed või kaudsed tõendid või asjakohased osad asjaomase isiku avaldustest, mis võimaldavad palve saajaks oleva liikmesriigi asutustel kindlaks teha, kas ta on kõnealuses määruuses sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav.
- 48 Seega tuleneb juba selle määruse artikli 24 lõike 5 sõnastusest, et palvet esitaval liikmesriigil lasuv teabe edastamise kohustus piirdub asjaoludega, mis võimaldavad palve saajaks oleval liikmesriigil hinnata, kas ta on vastutav.
- 49 Seda tõlgendust toetab Dublini III määruse üldine ülesehitus, sest tagasivõtmispalve esitamine aitab kaasa vastutava liikmesriigi väljaselgitamisele ja see peab võimaldama palve saajaks oleval liikmesriigil asuda vastavalt kõnealuse määruse artikli 25 lõikele 1 teostama kontrolli, mis on vajalik tema vastutuse hindamiseks.

- 50 Samas tuleneb esimesele ja teisele küsimusele antud vastustest, et sellises olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kus palve saanud liikmesriigi vastutus põhineb selle määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud tähtaegade möödumisel, ei mõjuta vastutava liikmesriigi väljaselgitamist asjaolu, et palve esitanud liikmesriigi kohtus on pooleli selles riigis varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse peale esitatud kaebuse menetlus.
- 51 Seetõttu ei saa sellise kaebusega seotud teavet lugeda palve saanud liikmesriigile tema vastutuse hindamiseks tarvilikuks ja seega ei ole selle teabe edastamine sama määruse artikli 24 lõike 5 kohaldamiseks tingimata tarvilik.
- 52 Seda järeldust kinnitavad nimetatud sättes osutatud loendid, mis on toodud määruse nr 1560/2003 II lisas, ning tagasivõtmispalve standardvorm, mis moodustab selle määruse III lisa. Need loendid ja see vorm ei viita nimelt mitte mingil moel kaebemenetlustele, mis toimuvad varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste tagasilükkamiste suhtes.
- 53 Seetõttu tuleb Dublini III määruse artikli 24 lõiget 5 tõlgendada nii, et sellises olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei ole liikmesriik, kes esitab selle määruse artikli 24 alusel tagasivõtmispalve, kohustatud pärast seda, kui palve saanud liikmesriik on selle määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud tähtajad mööda lasknud, teavitama viimati nimetatud liikmesriigi ametiasutusi, et palve esitanud liikmesriigi kohtus on pooleli selles riigis varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse peale esitatud kaebuse menetlus.

Viies küsimus

- 54 Võttes arvesse neljandale küsimusele antud vastust, ei ole viiendale küsimusele vastamine enam vajalik.

Kuues küsimus

- 55 Kuuenda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas Dublini III määruse artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 24 tuleb tõlgendada nii, et sellises olukorras, nagu oli põhikohtuasjas üleandmisotsuse tegemise kuupäeval, kus üks liikmesriik andis rahvusvahelise kaitse taotleja Euroopa vahistamismääruse alusel üle teisele liikmesriigile ja see rahvusvahelise kaitse taotleja viibib viimati nimetatud liikmesriigi territooriumil, ilma et ta oleks esitanud seal uut rahvusvahelise kaitse taotlust, ei ole teisena nimetatud liikmesriigil võimalik esitada esimesele liikmesriigile nõuetekohast palvet kõnealuse taotleja tagasivõtmiseks, vaid ta peab selle taotleja taotluse ise läbi vaatama.
- 56 Dublini III määruse artikli 24 lõikes 1 on ette nähtud, et liikmesriik võib muu hulgas esitada teisele liikmesriigile palve võtta tagasi sama määruse artikli 18 lõike 1 punktis d osutatud isik, kes viibib tema territooriumil ilma elamisloata ega ole seal esitanud uut rahvusvahelise kaitse taotlust, kui ta leiab, et viimati nimetatud sätte kohaselt on vastutav mõni teine liikmesriik.
- 57 Kuna nimetatud sättes ei ole tingimusi selle kohta, kuidas asjasse puutuv isik on palve esitanud liikmesriigi territooriumile sisenenud, siis tuleb asuda seisukohale, et liidu seadusandja ei ole sidunud tagasivõtmispalve esitamise võimalust taolise tingimusega.
- 58 Selle kontekstis ja võttes arvesse autonoomseid menetlusi, mis on ette nähtud vastavalt Dublini III määruses ja nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuses 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (ELT 2002, L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34), millel on erinevad eesmärgid ja mis ei ole mõeldud teineteist vastastikku asendama, ei saa asjaolu, et palve esitanud liikmesriigi territooriumile sisenemine toimus pärast Euroopa vahistamismääruse täitmiseks toimunud üleandmist, isenesest välistada tagasivõtmispalve esitamist.

- 59 Vastupidine lahendus võiks pealegi kallutada liikmesriike loobuma nõudmast rahvusvahelise kaitse taotleja üleandmist kriminaalmenetluse läbiviimiseks, et vältida tema taotluse läbivaatamise vastutuse üleminekut pärast kriminaalmenetluse lõppemist, see aga tekitaks karistamatust ja kahjustaks asjaomase liikmesriigi karistusõiguse tõhusust.
- 60 Lisaks ilmneb juba Dublini III määruse artikli 17 lõike 1 sõnastusest, et see säte võimaldab igal liikmesriigil otsustada „läbi vaadata rahvusvahelise kaitse taotluse, [mis talle on esitatud]“, mis tähendab, et selle sätte eesmärk ega tagajärg ei ole võimaldada liikmesriigil otsustada läbi vaadata rahvusvahelise kaitse taotlust, mida talle ei ole esitatud.
- 61 See tõlgendus on ühtlasi kooskõlas selle sätte eesmärgiga ehk eesmärgiga tagada liikmesriikide eelisõigused rahvusvahelise kaitse andmise õiguse teostamisel (vt selle kohta 10. detsembri 2013. aasta kohtuotsus *Abdullahi*, C-394/12, EU:C:2013:813, punkt 57, ja 16. veebruari 2017. aasta kohtuotsus *C. K. jt*, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punkt 53).
- 62 Seetõttu ei ole see säte igal juhul takistuseks tagasivõtmispalve esitamisele niisugusel juhul nagu põhikohtuasjas, kus asjasse puutuv isik ei ole esitanud uut rahvusvahelise kaitse taotlust palve esitanud liikmesriigis.
- 63 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kuuendale küsimusele vastata, et Dublini III määruse artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 24 tuleb tõlgendada nii, et sellises olukorras, nagu oli põhikohtuasjas üleandmisotsuse tegemise kuupäeval, kus üks liikmesriik andis rahvusvahelise kaitse taotleja Euroopa vahistamismääruse alusel üle teisele liikmesriigile ja see taotleja viibib viimati nimetatud liikmesriigi territooriumil, ilma et ta oleks seal esitanud uut rahvusvahelise kaitse taotlust, võib teisena nimetatud liikmesriik esitada esimesele liikmesriigile palve võtta taotleja tagasi ja ta ei pea selle taotleja taotlust ise läbi vaatama.

Kohtukulud

- 64 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest, artikli 23 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et uue rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutab liikmesriik, kellele see taotlus esitati, kui see liikmesriik ei esita tagasivõtmispalvet mainitud määruse artikli 23 lõikes 2 määratud tähtaegade jooksul, samas kui varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest oli vastutav teine liikmesriik ja nimetatud tähtaegade lõppemise ajal oli viimati nimetatud liikmesriigi kohtus pooleli menetlus, milles lahendati neist rahvusvahelise kaitse taotlustest ühe peale esitatud kaebust.**
- 2. Määruse nr 604/2013 artikli 18 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriik esitab palve võtta tagasi kolmanda riigi kodanik, kes viibib tema territooriumil ilma elamisloata, ei teki tal sellest tulenevalt kohustust peatada varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamine ega kohustust lõpetada see läbivaatamine juhul, kui tagasivõtmispalve saanud liikmesriik palve rahuldab.**

3. Määruse nr 604/2013 artikli 24 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et sellises olukorras, nagu on kõne all põhikohtuasjas, ei ole liikmesriik, kes esitab selle määruse artikli 24 alusel tagasivõtmispalve, kohustatud pärast seda, kui palve saanud liikmesriik on selle määruse artikli 23 lõikes 2 ette nähtud tähtajad mööda lasknud, teavitama viimati nimetatud liikmesriigi ametiasutusi, et palve esitanud liikmesriigi kohtus on pooleli selles riigis varem esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse peale esitatud kaebuse menetlus.
4. Määruse nr 604/2013 artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 24 tuleb tõlgendada nii, et sellises olukorras, nagu oli põhikohtuasjas üleandmisotsuse tegemise kuupäeval, kus üks liikmesriik andis rahvusvahelise kaitse taotleja Euroopa vahistamismääruse alusel üle teisele liikmesriigile ja see taotleja viibib viimati nimetatud liikmesriigi territooriumil, ilma et ta oleks seal esitanud uut rahvusvahelise kaitse taotlust, võib teisena nimetatud liikmesriik esitada esimesele liikmesriigile palve võtta taotleja tagasi ja ta ei pea selle taotleja taotlust ise läbi vaatama.

Allkirjad